

YRKANDE:

Regelverk för kommunalt stöd och upprustningsstöd till enskilda vägar

Förslag till beslut

Kristdemokraternas förslag till beslut:

Att återremittera ärendet i syfte att:

- 1) utreda lägre krav gällande vägtyp för att möjliggöra kommunalt stöd och upprustningsstöd till samtliga vägar som tidigare har haft kommunal skötsel
- 2) utreda att ha samma krav gällande vägtyp för kommunal skötsel och upprustningsstöd som för ekonomiskt bidrag
- 3) utreda om det är möjligt och vad det skulle innebära att ta bort kravet på fast boende för att undvika att regelverken underkänns rättsligt
- 4) förtydliga begreppet "ordnad förvaltning" och utreda att lägga till frivillig väghållningsorganisation som accepterad förvaltningsform
- 5) utreda lägre krav gällande vägstandard och förtydliga vad som menas med "god bärighet", "god funktion" samt "god dränering och avvattning"
- 6) förtydliga att kraven på godtagbar vändningsmöjlighet och mötesplats endast gäller där sådant behov finns inom vägområdet
- 7) ta bort det otydliga begreppet "rimlig tid" och förtydliga vad som gäller kring åtgärdande av brister när kriterierna för kommunalt stöd inte uppfylls
- 8) utreda att kommunen tar ett ekonomiskt ansvar för åtgärdande av brister när kriterierna för kommunalt stöd inte uppfylls
- 9) utreda ett mer omfattande kommunalt åtagande vid kommunal skötsel
- 10) lägga till vägarnas skick som en prioriteringsgrund för upprustningsstödet.

Bakgrund och motivering

Kristdemokraterna lämnade in omfattande synpunkter under remisstiden. Vi kan dock konstatera att våra synpunkter inte har beaktats – och i de flesta fall inte ens besvarats.

Vår utgångspunkt är att kommunalt stöd – i form av ekonomiskt bidrag, kommunal skötsel och upprustningsstöd – även fortsatt ska omfatta de vägar som kommunen har skött sedan 1972 års beslut. Detta har också varit ett uttalat löfte från kommunen i samband med lantmäteriförättningarna. De föreslagna regelverken uppfyller inte detta löfte.

Utöver att kraven på vägarna är för högt ställda eller otydligt formulerade – både gällande vägtyp och vägstandard – menar vi att kommunen också bör ta ett ekonomiskt ansvar för att åtgärda de brister som krävs för att fortsatt stöd ska kunna ges. Vi anser även att kommunens åtagande vid skötsel bör utvidgas. Kravet på fast boende bör dessutom ses över med hänsyn till den rättsliga prövning som har underkänt motsvarande bestämmelse tidigare.

Kritik mot processen

Den 1 juni upphör kommunens skötsel av enskilda vägar – om inget annat beslutas. Trots detta finns ännu inget fastställt regelverk. Oppositionen i kommunfullmäktige har inte getts möjlighet att fatta beslut i tid, och motioner i frågan har inte beretts. Vi har till exempel motionerat om att skjuta upp tidsgränsen.

Även om kommunfullmäktige antar regelverken den 19 maj kommer de inte att vinna laga kraft innan den 1 juni. Regelverken kan också återremitteras, som vi föreslår, eller överklagas. Oavsett kommer kommunen att behöva hantera en övergångsperiod. Detta är en följd av det politiska styrets sena hantering – inte av oppositionens agerande.

I Vesterlins presentation “Leksand och de enskilda vägarna” redovisas fyra alternativ för övergångsperioden:

- 1) Att upphöra med skötseln tills nytt regelverk finns – något som vi inte kan acceptera.
- 2) Att skjuta upp datumet för upphörandet – vilket vi redan har föreslagit.
- 3) Att implementera regelverket från 2019 – vilket är olämpligt då det innehåller samma brister som det regelverk som fälldes i kammarrätten.
- 4) Att fortsätta skötseln utan ett särskilt beslut.

Vidareutveckling av punkterna i yrkandet

- 1) I tjänsteutlåtandet står det att regelverket "är utformat på så vis att merparten av de områden som kommunen utför skötsel idag kan komma att omfattas av kommunal skötsel i framtiden". Det innebär att det ändå finns vägar som har kommunal skötsel idag men som inte kommer att erbjudas detta framöver, på grund av att kraven är för högt ställda. Det kan också handla om hur begrepp är definierade, såsom "sammanhållen bebyggelse". När kommunen ansökte om lantmäteriförrättningar och genom hela processen har löftet varit att kommunen ska fortsätta ta hand om skötseln för de berörda vägarna. Därmed blir detta ett svek från kommunens sida. Detta måste utredas, och kraven bör justeras i syfte att alla som idag har kommunal skötsel ska kunna erbjudas stöd även framåt. Det gäller även upprustningsstödet.
- 2) I *Regler för kommunalt stöd till enskilda vägar* (kapitel 5) står det att kommunal skötsel kan erbjudas vägar inom kategorierna A och B samt vägar som utgör länk mellan dessa. Alltså erbjuds inte vägar inom C och D. I *Regler för kommunalt stöd till upprustning av enskilda vägar* (kapitel 3) står det att vägen måste vara kategoriserad som A, B eller D. Kristdemokraterna ifrågasätter detta. Underhållsskulden och behovet av upprustning gäller många av de vägar som kommunen har skött sedan 1972 års beslut. Därför ifrågasätts att bara några av dessa ska erbjudas kommunal skötsel och upprustningsstöd. I tjänsteutlåtandet står följande: "Gällande avsaknaden av kategori C-vägar i regelverket kring upprustning är bedömningen att dessa inte når samma nivå av allmänt intresse som de övriga vägkategorierna." Kommunen bör utveckla vad som menas med detta. Vilka olika nivåer av allmänt intresse finns det? Hur kommer det sig att allmänt intresse finns för ekonomiskt bidrag till dessa vägar men inte för kommunal skötsel eller stöd till upprustning av dem? Det bör utredas vad det skulle innebära att ha samma krav gällande vägtyp för kommunal skötsel och stöd till upprustning som för ekonomiskt bidrag.
- 3) I *Regler för kommunalt stöd till enskilda vägar* (kapitel 4) och *Regler för kommunalt stöd till upprustning av enskilda vägar* (kapitel 3) står det att vägen måste utgöra "angöring för fast boende (folkbokförd på bostad längs vägen) som ingår i väghållningsorganisationen". I tjänsteutlåtandet står det att fastboende "befinner sig ... i en annan situation än fritidsboende" kopplat till "behoven av framkomlighet till och för kommunal service". Kammarrätten, som underkände det tidigare regelverk som kommunfullmäktige antog, skrev dock följande: "behovet av vägskötsel av en enskild väg, som leder till en fastighet bebyggd med en bostad, är detsamma oavsett om någon är folkbokförd på den eller inte". Kristdemokraterna ser därmed en uppenbar risk att dessa regelverk underkänns på samma grund som tidigare. Även fritidshusägare är medlemmar i kommunen

och måste till exempel kunna ta sig till kommunhuset vid bygg- och fastighetsärenden, eller få hjälp av räddningstjänsten vid olyckor.

- 4) I *Regler för kommunalt stöd till enskilda vägar* (kapitel 2) och *Regler för kommunalt stöd till upprustning av enskilda vägar* (kapitel 2) står det att sökanden ska kunna "uppvisa en ordnad förvaltning som motsvarar delägarförvaltning eller samfällighetsförening". Det är dock inte definierat vad en sådan ordnad förvaltning kan vara för något. Kristdemokraterna menar att frivilliga väghållningsorganisationer också ska accepteras och att denna förvaltningsform ska vara angiven, i likhet med hur Trafikverket hanterar detta.
- 5) I *Regler för kommunalt stöd till enskilda vägar* (kapitel 4) ställs krav på vägens standard vad gäller bland annat bärighet, funktion samt dränering och avvattnings. Kristdemokraterna befarar att detta är för högt ställda krav utifrån den underhållsskuld som finns. Vad som exempelvis menas med "god bärighet för åretruntbruk och vägens dimensionerande trafik" är inte heller beskrivet. Detta bör förtydligas, och lägre krav bör utredas.
- 6) I *Regler för kommunalt stöd till enskilda vägar* (kapitel 5) ställs krav på godtagbar värdningsmöjlighet och mötesplats. Kristdemokraterna föreslår att det förtydligas att dessa två krav endast gäller om det finns behov av dessa inom vägområdet.
- 7) I *Regler för kommunalt stöd till enskilda vägar* (kapitel 3) står det att väghållningsorganisationen ska "ges rimlig tid att åtgärda" brister om "bristerna bedöms kunna avhjälpas inom rimlig tid". Det är dock otydligt vad som menas med rimlig tid. Kristdemokraterna tycker att detta bör förtydligas.
- 8) Kommunen bör ta ett ekonomiskt ansvar för det som måste åtgärdas för fortsatt kommunalt stöd, exempelvis om bärighetsförbättringar eller andra standardhöjningar krävs. I tjänsteutlåtandet står det följande: "Gällande nivå på de krav som ställs på vägens standard är de i praktiken inte högre än att där kommunen utför skötsel idag uppfyller vägarna i huvudsak kraven." Alltså finns det ändå vägar som inte uppfyller kraven. Eftersom dessa enligt tjänsteutlåtandet är få så bör kommunen kunna ta ett ekonomiskt ansvar för att åtgärda de brister som finns.
- 9) I *Regler för kommunalt stöd till enskilda vägar* (kapitel 5) redogörs för vilka åtgärder som omfattas av kommunens åtagande. Kristdemokraterna önskar att ett större åtagande än det som beskrivs utreds, både vad gäller behov och kostnader samt i förhållande till kommunens tidigare åtagande och till andra kommuner som erbjuder kommunal skötsel. Det kan exempelvis röra sig om grusning, beläggningsunderhåll, bärighetsförstärkning och anpassning av trummor till vattenföring.

- 10) I *Regler för kommunalt stöd till upprustning av enskilda vägar* (kapitel 3) redogörs för prioriteringen av inkomna ansökningar. Kristdemokraterna saknar här skicket på vägen. Vägarnas skick bör, tillsammans med de andra faktorerna, styra prioriteringen. Detta för att på sikt rusta upp alla vägar till en acceptabel nivå. Med föreslagna regler finns det en risk att vissa vägar aldrig erbjuds bidrag, även om de är i mycket dåligt skick.

Underskrift

Carin Malm (KD), gruppledare och ledamot i kommunfullmäktige